

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego

Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

- zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- zapewnieniu sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- prowadzeniu działań ratowniczych.

Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności:

- przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach,
- zapewnić konserwację i naprawy sprzętu oraz ww. urządzeń zgodnie z zasadami i wymaganiami gwarantującymi ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
- zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Podstawowym celem opracowania instrukcji bezpieczeństwa pożarowego jest zapewnienie najbardziej optymalnych warunków ochrony przeciwpożarowej poprzez zawarcie w niej wyników analiz technicznych warunków budowlanych, procesu technologicznego z uwzględnieniem występujących zagrożeń, stosowanych zabezpieczeń przeciwpożarowych, ustaleń organizacyjnych w zakresie zapobiegania pożarom, zasad postępowania na wypadek pożaru, czynności kontrolnych i interwencyjnych.

Niezmiernie istotnym elementem instrukcji bezpieczeństwa pożarowego jest prawidłowe określenie sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru i innego zagrożenia zgodne z przewidywanym scenariuszem pożarowym.

Prawidłowe opracowanie tego zagadnienia, poparte praktycznymi ćwiczeniami w celu sprawdzenia przyjętych założeń może zdecydować o życiu ludzkim. Istotą, a zarazem celem tego zagadnienia jest stworzenie systemu organizacji działania uruchamianego w przypadku zagrożenia.

Instrukcje bezpieczeństwa pożarowego powinny być poddawane okresowej aktualizacji, ustawodawca określa ten okres co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach użytkowania obiektu lub zmian procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej, np.: rozbudowa obiektu, rozszerzenie parku maszynowego, zmiany przeznaczenia czyli funkcji użytkowych określonych pomieszczeń lub powierzchni i inne.

Instrukcje powinny być zatwierdzone przez właściciela zakładu bądź kierującego daną jednostką - dyrektor, prezes, prokurent lub inne osoby odpowiedzialne za całość. Wdrożenie w życie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego jest również istotnym elementem składowym samego jej zatwierdzenia. Stosownym zarządzeniem właściciela lub zarządcy instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna zobowiązywać wszystkich pracowników do zapoznania się z jej treścią i ścisłego przestrzegania postanowień w niej zawartych.

Rozdział I

Charakterystyka obiektu

I.1. Lokalizacja.

Budynek Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Wieruszowie położony jest przy ulicy Szkolnej i Waryńskiego. Składa się z dwóch brył tj. budynku szkolnego połączonego łącznikiem z salą gimnastyczną.

Od ulicy Szkolnej obiekt sąsiaduje z blokami mieszkalnymi w zabudowie niskiej w odległości ok. 20m, natomiast od ulicy Waryńskiego sąsiaduje z budynkami mieszkalnymi wolnostojącymi w zabudowie niskiej w odległości ok. 30m i budynkiem OHP w odległości ok. 5m.

W skład w/w kompleksu wchodzi również budynek warsztatów szkolnych położony przy ulicy Waryńskiego, sąsiadujący z budynkami mieszkalnymi wolnostojącymi w zabudowie niskiej w odległości ok. 30m, a od ulicy Osiedlowej budynkami handlowymi w odległości ok. 10m.

I.2. Dane ogólne budynku.

- całkowita kubatura budynku szkolnego wynosi - 5725,80 m³
- całkowita kubatura sali gimnastycznej wynosi - 12264 m³
- całkowita kubatura warsztatów szkolnych wynosi - 8169,90 m³
- powierzchnia użytkowa szkoły wynosi - 1715,6 m²
- powierzchnia użytkowa sali gimnastycznej wynosi - 1677 m²
- powierzchnia użytkowa warsztatów szkolnych wynosi - 1752,6 m²

Wysokość kondygnacji w świetle w budynku szkolnym:

- piwnica - 300 cm,
- parter - 325 cm,
- I piętro - 349 cm,
- II piętro - 336 cm.

Wysokość kondygnacji w świetle w sali gimnastycznej:

- parter - 305 cm,
- I piętro - 330 cm.

Całkowita wysokość budynku szkoły wynosi 1309 cm, a sali gimnastycznej 1067 cm.

Budynek szkolny jest podpiwniczony częściowo, posiada 3 kondygnacje, stropy budynku wykonane są z pustaków ceramicznych AKERMAN, cegły dziurawki na dźwigarach stalowych.

Dach budynku szkolnego wentylowany, pokryty jest płytami korytkowymi ułożonymi na ściankach ażurowych.

Budynek sali gimnastycznej posiada 2 kondygnacje, jego dach jest pokryty płytami warstwowymi TARMONT-ISOWALL na płatwicach stalowych.

Budynek warsztatów szkolnych jest podpiwniczony, posiada 3 kondygnacje.

Teren działki ogrodzony jest ze wszystkich stron. Dojazd do budynku szkoły jest możliwy od strony ulicy Szkolnej i Waryńskiego. Drogi dojazdowe posiadają odpowiednio utwardzoną nawierzchnię umożliwiającą dojazd przez cały rok. Istnieje możliwość wjazdu na teren obiektu szkolnego z dwóch stron: bramą wjazdową od strony ulicy Szkolnej oraz ulicy Waryńskiego, natomiast na teren warsztatów szkolnych bramą wjazdową od ulicy Waryńskiego.

I.3. Wyposażenie obiektu w instalacje.

Budynek szkoły i sala gimnastyczna wyposażone są w następujące instalacje techniczne:

- instalacja elektryczna,
- instalacja gazowa,
- instalacja wodno-kanalizacyjna,
- instalacja wentylacyjna,
- instalacja odgromowa.

Główny wyłącznik prądu zlokalizowany jest na ścianie obok wejścia do sali nr 2. Główny zawór gazu znajduje się na ścianie w szafce metalowej po prawej stronie bocznego wejścia do budynku szkolnego.

Budynek warsztatów szkolnych wyposażony jest w takie instalacje jak:

- instalacja elektryczna,
- instalacja centralnego ogrzewania,
- instalacja wodno-kanalizacyjna,
- instalacja wentylacyjna,
- instalacja odgromowa.

I.4. Forma użytkowania obiektu.

Omawiany budynek szkolny, sala gimnastyczna i warsztaty szkolne są obiektami użyteczności publicznej wykorzystywanymi na działalność dydaktyczną.

Przewidywana ilość osób przebywających jednocześnie w budynku (szkoła i sala gimnastyczna) określana jest na ok. 600, natomiast na warsztatach szkolnych na ok. 150.

Warsztaty szkolne prowadzą działalność dydaktyczną związaną z nauką zawodu uczniów technikum mechanicznego i elektrycznego.

Rozdział II

Charakterystyka warunków konstrukcyjno-budowlanych

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 21 kwietnia 2006r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2006 nr 80 poz. 563) ze względu na przedstawioną wyżej formę użytkowania budynek szkoły kwalifikuje się do kategorii zagrożeń ludzi -ZL III- jako budynek użyteczności publicznej, salę

gimnastyczną do kategorii zagrożenia ludności -ZL I-, a warsztaty szkolne do kategorii ZL III.

W oparciu o powyższe oraz § 212 rozporządzenia ministra infrastruktury z 12.04.2002r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. 2002 nr 75 poz. 690) ustalono następujące klasy odporności pożarowej:

- budynek szkoły jako budynek średniowysoki - "B",
- sala gimnastyczna jako budynek niski - "B",
- warsztaty szkolne jako budynek niski - "C".

Biorąc pod uwagę § 216 w/w rozporządzenia dla klasy odporności pożarowej "B" poszczególne elementy budynku muszą spełniać następujące warunki:

Budynek szkolny:

- główna konstrukcja nośna - minimalna odporność ogniowa (w min.) - 120, nierozprzestrzeniająca ognia,
- konstrukcja i przykrycie dachu - minimalna odporność ogniowa (w min.) - 30, nierozprzestrzeniająca ognia,
- strop- minimalna odporność ogniowa (w min.) - 60, nierozprzestrzeniająca ognia,
- ściana zewnętrzna- minimalna odporność ogniowa (w min.) - 60, nierozprzestrzeniająca ognia,
- ściana wewnętrzna- minimalna odporność ogniowa (w min.) - 30 rozprzestrzeniająca ogień.

Sala gimnastyczna:

- główna konstrukcja nośna - minimalna odporność ogniowa (w min.) - 120, nierozprzestrzeniająca ognia,
- konstrukcja i przykrycie dachu - minimalna odporność ogniowa (w min.) - 30, nierozprzestrzeniająca ognia,
- strop - minimalna odporność ogniowa (w min.) - 60, nierozprzestrzeniająca ognia,
- ściana zewnętrzna- minimalna odporność ogniowa (w min.) - 60, nierozprzestrzeniająca ognia,
- ściana wewnętrzna- minimalna odporność ogniowa (w min.) - 30 nierozprzestrzeniająca ognia.

Warsztaty szkolne (klasa odporności pożarowej "C") elementy budynku powinny spełniać takie warunki jak:

- główna konstrukcja nośna - minimalna odporność (w min.) - 60, nierozprzestrzeniająca ognia,

- konstrukcja i przykrycie dachu - minimalna odporność (w min.) - 15, nierozprzestrzeniające ognia,
- strop - minimalna odporność (w min.) - 60, nierozprzestrzeniający ognia,
- ściana zewnętrzna - minimalna odporność (w min.) - 30, nierozprzestrzeniająca ognia,
- ściana wewnętrzna - minimalna odporność (w min.) - 15, rozprzestrzeniająca ogień.

W obiekcie wyróżnia się jedną strefę pożarową. Dopuszczalna strefa pożarowa w budynku wielokondygnacyjnym średniowysokim (budynek szkoły) nie powinna przekraczać 5000 m² powierzchni, natomiast w budynku niskim (sala gimnastyczna, warsztaty szkolne) 8000 m² powierzchni.

Rozdział III

Potencjalne źródła powstawania pożarów i sposoby ich zapobiegania

III.1. Charakterystyczne przyczyny powstawania pożarów:

1. Nieostrożność osób:

- porzucenie niedopałka zapalki lub papierosa do palnego kosza na śmieci lub między inne palne przedmioty,
- pozostawienie niewyłączonego z sieci grzejnika elektrycznego, kuchenki, piecyka, grzałki na podstawie palnej nie odizolowanej lub niedostatecznie odizolowanej od podłoża palnego,
- stosowanie otwartego ognia w miejscach z materiałami palnymi,
- wykonywanie prac remontowych w pomieszczeniach przy użyciu palników, spawalniczych bez należytego zabezpieczenia,
- operowanie otwartym ogniem lub niezabezpieczonymi odpowiednio urządzeniami,
- pozostawienie palnych przedmiotów w pobliżu urządzeń grzejnych.

2. Wady i braki w instalacji i urządzeniach elektroenergetycznych:

- przeciążenia instalacji i urządzeń,
- zwarcia,
- stosowanie prowizorycznych instalacji,
- grzanie się styków i złączy.

3. Wyładowanie atmosferyczne:

- uszkodzenie zwodów lub uziomów instalacji piorunochronnej,
- zbyt duży opór uziemień lub złe wykonanie uziemień.

4. Samozapalenia:
 - aktywacja tlenu przez substancje palne,
 - utlenianie.
5. Elektryczność statyczna/
6. Wady urządzeń mechanicznych.
7. Podpalenia:
 - umyślne,
 - nieumyślne.

III.2. Pośrednie przyczyny powstania pożarów i innego miejscowego zagrożenia:

- brak odpowiednich przepisów organizacyjno- porządkowych,
- zła organizacja pracy,
- lekceważenie przepisów, zaniedbywanie obowiązków,
- brak porządku i czystości,
- niewłaściwy stan techniczny urządzeń, brak odpowiednich urządzeń zabezpieczających,
- brak planowej działalności techniczno - organizacyjnej w kierunku podniesienia stanu bezpieczeństwa pożarowego.

III.3. Przyczyny rozszerzania się pożaru lub innego miejscowego zagrożenia:

- warunki budowlane i instalacyjne,
- własności fizyczno- chemiczne składowanych materiałów,
- niewłaściwe reakcje osób po zauważeniu pożaru lub miejscowego zagrożenia.

III.4. Przyczyny bezpośrednie:

- późne zauważenie powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia,
- zbyt późne zaalarmowanie jednostek Państwowej Straży Pożarnej,
- ukryte i niewidoczne miejsca powstania pożaru,
- palne elementy wyposażenia,
- bliskie odległości materiałów palnych,
- niekorzystne wzajemne układy pomieszczeń,
- nieumiejętność gaszenia pożaru lub przeciwdziałania miejscowemu zagrożeniu w początkowym jego stadium,
- brak lub niesprawność podręcznego sprzętu gaśniczego.

III.5. Przyczyny pośrednie:

- warunki w miejscu powstania pożaru - zadymienie, żar, promieniowanie, ciepłe utrudniające dotarcie do źródła pożaru,
- pora doby powstania pożaru, będąca czynnikiem rzutującym na czas wykrycia i podjęcia skutecznych działań,
- dopuszczenie do wybuchów rozszerzających obszar objęty pożarem.

III.6. W celu niedopuszczenia do powstania pożaru należy:

- wprowadzić i egzekwować zakaz używania ognia otwartego w obiekcie i pomieszczeniach w których znajdują się materiały palne,
- wprowadzić zakaz stosowania bez zgody zarządzającego obiektem przenośnych urządzeń grzejnych w miejscach do tego nieprzystosowanych. wprowadzić w życie i przestrzegać zasad wykonywania prac remontowych przy użyciu ognia otwartego (np. prac spawalniczych i innych) w pomieszczeniach do tego celu nieprzeznaczonych,
- nadzór nad eksploatacją i konserwacją instalacji i urządzeń elektroenergetycznych powierzyć osobom posiadającym odpowiednie uprawnienia zawodowe,
- wprowadzić bezwzględny zakaz prowadzenia napraw i remontów przy instalacjach i urządzeniach elektroenergetycznych poprzez osoby nieupoważnione,
- przechowywać materiały palne w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
 - + urządzeń i instalacji, których powierzchnie wewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100°C,
 - + linii kablowych o napięciu powyżej 1 kW, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji odgromowej;
- instalować oprawy oświetleniowych oraz sprzętu instalacji elektrycznych tj. wyłączniki, przełączniki, gniazda wtykowe bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,
- zakazać składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służącej ewakuacji,
- zakazać zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe otwarcie,
- umożliwić dostęp do:
 - + urządzeń przeciwpożarowych,
 - + instalacji mających wpływ na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,

- + wyjść ewakuacyjnych,
- + wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego;
- eksploatacja instalacji i urządzeń, których stan techniczny może przyczynić się do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania ognia jest zabroniona,
- nie należy przechowywać cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 550 °C w pojemnikach, urządzeniach i instalacjach nieprzystosowanych do tego celu,
- instalacje i urządzenia techniczne należy utrzymywać i użytkować w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymogami ustalonymi przez producenta.

W szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji:

- instalacja elektryczna - pomiar napięć, obciążeń, sprawdzenie skuteczności działania środków ochrony przeciwpożarowej , pomiar rezystencji uziemień roboczych, ochronnych, sprawdzenie ciągłości przewodów ochrony przeciwpożarowej, pomiar rezystencji izolacji przewodów roboczych instalacji,
- instalacja odgromowa - badania okresowe lub w przypadku przebudowy albo zmiany funkcji obiektu,
- instalacja wentylacji - usuwanie zanieczyszczeń z przewodów wentylacyjnych.

Czasookresy wykonania powyższych czynności, zawarte są w przepisach szczegółowych, wydanych przez uprawnionych ministrów.

Zasady zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo

III.7. Prace niebezpieczne pożarowo są to prace nieprzewidziane instrukcją technologiczną lub prowadzone poza wyznaczonym na stałe do tego celu miejscu, jak prace remontowo - budowlane związane z użyciem otwartego ognia, prowadzone wewnątrz obiektu, na przyległych do niego terenach oraz placach składowych.

III.8. Przyczyny powstania i rozprzestrzeniania się pożaru podczas prac spawalniczych:

- brak odpowiedniego przygotowania pomieszczeń , urządzeń lub instalacji do prowadzenia prac spawalniczych,

- nieznanomość wymagań przeciwpożarowych lub nieprzestrzegania technologii robót i przepisów przeciwpożarowych,
- dopuszczenie do prac spawalniczych osób nieposiadających uprawnień spawalniczych oraz koniecznych w tym zakresie wiadomości,
- brak odpowiedniego nadzoru nad przebiegiem prac spawalniczych oraz kontroli obiektów po zakończeniu tych prac.

III.9. Ogólne zasady zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych: W razie zamierzenia prowadzenia w budynku i pomieszczeniach prac pożarowo i wybuchowo niebezpiecznych, w szczególności takich, jak:

- prace związane z używaniem aparatów i urządzeń do ciecienia i spawania metali,
- prace malarsko-lakiernicze i impregnacyjne, wykonywane przy użyciu wyrobów lakierowych i impregnacyjnych łatwo zapalnych,
- prace wymagające użycia klejów o właściwościach pożarowych (wybuchowych), prace wymagające użycia ognia otwartego, a w szczególności do rozgrzewania substancji bitumicznych itp.

Podjęcie takich prac wymaga sporządzenia poprzedzającej procedury szczególnej, a mianowicie:

- zamiar podjęcia prac pożarowo niebezpiecznych powinien być bezwzględnie skonsultowany z Dyrektorem,
- zarządzający obiektem po zgłoszeniu zamiaru realizacji takich prac dokonuje oceny stanu bezpieczeństwa pożarowego w miejscu przewidywanych prac oraz ocenia poziom zagrożenia pożarowego, jakie mogą powodować te prace,
- po dokonaniu rozeznania, o których mowa wyżej, dyrektor ustala niezbędny zakres przedsięwzięć organizacyjno-technicznych, mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru mogącego wyniknąć w toku prac,
- ustalenia niezbędnych warunków prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych dokonuje się w zezwoleniu na wykonanie prac niebezpiecznych pożarowo, według wzoru stanowiącego załącznik do opracowania,
- wydania zezwolenia na prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo, które następuje po wykonaniu zaleconych prac zabezpieczających,

- przy prowadzeniu w pomieszczeniach prac spawalniczych obowiązuje stały dozór miejsca prowadzenia tych prac i jego najbliższego otoczenia, w czasie i na warunkach określonych każdorazowo przez Dyrektora,
- po zakończeniu prac spawalniczych należy przeprowadzić dokładną kontrolę pomieszczeń, w których wykonano te prace oraz pomieszczeń sąsiednich, mających na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząsteczek metalu, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt spawalniczy został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należyście zabezpieczony przed dostępem osób postronnych.

W obiektach szczególnie niebezpiecznych pod względem pożarowym lub mających palne elementy konstrukcyjne kontrolę taką należy ponowić po upływie 4, a następnie 8 godzin, licząc od czasu zakończenia prac spawalniczych.

III.10. Zalecenia prewencyjne.

1. W zakresie prac spawalniczych.

Przy ocenie stanu bezpieczeństwa pożarowego w miejscu prowadzenia prac spawalniczych należy zwracać uwagę w szczególności na następujące zagadnienia:

- jakie są właściwości pożarowe składowanych w tym miejscu stosowanych materiałów palnych oraz które z nich, w jaki sposób i gdzie należy przenieść poza obręb miejsca prowadzenia prac spawalniczych na czas ich trwania,
- jakie istnieją w miejscu zaplanowanych prac spawalniczych urządzenia, instalacje techniczne itp. jakie środki należy zastosować do ich zabezpieczenia (np. przewietrzanie, uszczelnianie, materiałem ognioodpornym itp.),
- jakie należy przewidzieć sposoby zabezpieczenia wszystkich tych miejsc i urządzeń, z których nie można usunąć materiałów palnych lub które mogą przenosić wysokie temperatury przez przewodnictwo cieplne.

Zabronione jest ze względu na zagrożenie wybuchowe wykonywanie prac spawalniczych w pomieszczeniach, w których wykonano tego samego dnia prace malarskie lub impregnacyjne przy użyciu wyrobów lakierowanych i impregnacyjnych łatwo zapalnych lub inne prace przy użyciu substancji łatwo zapalnych.

Czas, po jakim można wykonywać prace spawalnicze, uzależniony jest od szybkości całkowitego odparowania rozpuszczalników, który producent wyrobów lakierowych i impregnacyjnych określa zawsze jako czas schnięcia. W stosunku do tego czasu należy przyjąć minimum 12-godzinną rezerwę bezpieczeństwa.

2. W zakresie prac malarskich, impregnacyjnych, izolacyjnych, dekarских itp.:

- zabronione jest podgrzewanie mas bitumicznych w pomieszczeniach budynków,
- kotły do podgrzewania mas bitumicznych powinny być zaopatrzone w pokrywy i powinny być wypełnione najwyżej do 3 ich objętości,
- zabronione jest używanie do rozcieńczenia asfaltu benzyny etylizowanej i benzenu,
- w przypadkach wykonywania prac malarskich itp. w pomieszczeniach zamkniętych stosowanie rozpuszczalników i innych cieczy łatwo zapalnych dozwolone jest pod warunkiem zapewnienia odpowiednio intensywnej wymiany powietrza,
- przy mocowaniu w pomieszczeniach wykładzin podłogowych lub ściennych z zastosowaniem mas łatwo zapalnych (np. klejów typu Butapren) lub zawierających łatwo zapalne rozpuszczalniki, a także przy pokrywaniu podłóg lakierem rozpuszczalnikowym lub innymi substancjami o podobnych właściwościach należy:
 - + usunąć wszystkie otwarte źródła ognia na odległości co najmniej 30 m od tych pomieszczeń,
 - + wprowadzić absolutny zakaz palenia w rejonie prowadzenia prac,
 - + wyłączyć instalację elektryczną, a w razie potrzeby oświetlenia pomieszczeń stosować światło elektryczne w oprawie przeciwwybuchowej połączone kablem (przewodem OP) z punktem zasilania znajdującym się poza częścią obiektu, w którym wykonywane są roboty,
 - + zapewnić dostateczną wentylację pomieszczeń, w których wykonywane są prace,
 - + nie rzucać narzędzi metalowych.

Rozdział IV

Charakterystyka warunków ewakuacyjnych

IV.1. Instrukcja ewakuacji:

1. Ewakuację zarządza dyrektor szkoły, a podczas jego nieobecności pracownik upoważniony.
2. Sygnał alarmu ewakuacyjnego na terenie szkoły będzie przekazywany za pomocą trzech krótkich dzwonków szkolnych lub za pomocą głosu: "Uwaga pożar, uwaga pożar, uwaga pożar".
3. Obowiązki nauczycieli po ogłoszeniu ewakuacji:
 - a) podczas zajęć:
 - uczniowie pod opieką nauczyciela (wychodzącego jako ostatni po zamknięciu pomieszczenia) wychodzą zgodnie z kierunkiem ewakuacji rzędem po prawej stronie do właściwych wyjść ewakuacyjnych, a dalej do punktów zbiórki mieszczących się na boisku do piłki nożnej z bieżnią za Pracownią Zajęć Praktycznych.
 - b) oczekujący na zajęcia:
 - wychodzą zgodnie z kierunkiem ewakuacji do punktu zbiórki.
 - c) po przybyciu na miejsce zbiórki nauczyciel ma obowiązek sprawdzić obecność i zameldować stan dyrektorowi szkoły.
 - d) podczas przerwy udają się do klasy, w której mają planowane zajęcia i po zabraniu oczekującej młodzieży udają się właściwą drogą ewakuacyjną do punktu zbiórki.
4. Obowiązki pracowników administracyjno-obsługowych:
 - a) otworzyć drzwi ewakuacyjne,
 - b) podporządkować się poleceniom dyrektora,
 - c) zabezpieczyć dokumentację według ustalonych zasad:
 - szybkie pakowanie akt do specjalnie przygotowanych worków,
 - potokowe ich wynoszenie i zabezpieczenie dokumentacji przed działaniem wody, wysokich temperatur, uszkodzeniem mechanicznym,
 - nieskładanie dokumentacji w przejściach;
 - d) wyłączyć dopływ prądu, gazu i wody (konserwator lub woźny) i ewakuować się zgodnie z obowiązującym kierunkiem.
5. Obowiązki uczniów:
 - a) zachować spokój,
 - b) podporządkować się poleceniom nauczycieli (opiekunów),

- c) pomieszczenie opuszczać w sposób zorganizowany, udając się właściwą drogą ewakuacyjną do punktu zbiórki (zabierając rzeczy osobiste),
- d) odnotowują swoją obecność w punkcie zbiórki,
- e) w czasie przerwy udają się pod pracownię, w której mają planowane zajęcia i podporządkowują się zaleceniom nauczyciela,
- f) przebywający poza obiektem szkoły dołączają do swoich klas w punktach zbiórek.

6. Ewakuację osób należy prowadzić równoległe z akcją gaśniczą. Ewakuacja powinna być zorganizowana. W żadnym wypadku nie należy dopuszczać do przebiegu ewakuacji samoczynnej, chaotycznej i przypadkowej. Wszelkie przejawy chaosu, paniki itp. należy eliminować nawet z użyciem przymusu bezpośredniego. Podczas ewakuacji należy wybierać drogi i kierunki ewakuacji najbardziej bezpieczne, nieobjęte jeszcze pożarem i dymem.

7. Ewakuację osób należy rozpocząć z tych pomieszczeń i stref pożarowych, które:

- bezpośrednio objęte pożarem lub innym miejscowym zagrożeniem,
- mogą być odcięte przez ogień,
- w których istnieje możliwość rozprzestrzeniania się ognia, dymów pożarowych i substancji toksycznych.

Dalszym działaniem kierującego akcją ratowniczą dotyczącą ewakuacji jest wnikliwa analiza lokalnego pożaru. Kolejność ewakuacji z pomieszczeń uzależnienia jest od rodzaju i rozmiaru zagrożenia, a także od tego w którym pomieszczeniu powstał pożar i w jakim kierunku się rozprzestrzenia. Zależnie od sytuacji pożarowej, należy podjąć następujące działania gaśnicze:

- przystąpić do lokalizacji powstałego pożaru wykorzystując podręczny sprzęt gaśniczy,
- wynieść z pomieszczeń objętych pożarem i stref pożarowych materiały palne,
- wezwać do pomocy inne osoby.

Działania powyższe pozwolą na:

- właściwy przebieg ewakuacji osób,
- przygotowanie pola działania jednostkom straży pożarnej i innym wezwanym do pomocy w działaniach.

8. Wszystkie pomieszczenia, z których wyprowadzono ludzi należy dokładnie sprawdzić, czy przypadkowo ktoś nie pozostał w zagrożonych pomieszczeniach (jeżeli sytuacja pożarowa na to pozwala). Zauważone braki osób należy natychmiast zgłosić kierującemu ewakuacją.

9. O przypadku odcięcia dróg ewakuacji dla pojedynczych osób lub grup, należy niezwłocznie dostępnymi środkami, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz - powiadomić kierownika akcji ratowniczej np. dowódcę przybyłej jednostki straży pożarnej.

Kierownik akcji ratowniczej powinien zorganizować ratowanie tych osób, wykorzystując posiadane środki ratownicze.

Osoby odcięte od dróg wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła zagrożenia i w miarę posiadanych środków i istniejących warunków ewakuować na zewnątrz, przy pomocy sprzętu ratowniczego i oczekiwać na przybycie jednostek straży pożarnej lub innej pomocy z zewnątrz.

10. W wypadku silnego zadymienia dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych.

Drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać wilgotną chustką - sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas przejścia przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, aby nie stracić orientacji, co do kierunku ruchu zgodnie z oznakowaniem ewakuacyjnym.

11. Po przybyciu na miejsce jednostek straży pożarnej lub innych sił z zewnątrz należy przystąpić do działań ratowniczych, w szczególności do:

- pomocy czynnej przy ewakuacji osób,
- ratowania osób, którym drogi wyjścia zostały odcięte przez pożar,
- przewozu poszkodowanych do szpitali i innych placówek służby zdrowia,
- ewakuacji sprzętu i innego cennego mienia (wcześniej ustalonego przez właściciela).

Działania ewakuacyjne z pomieszczeń należy prowadzić zespołowo z asekuracją.

Z chwilą przybycia Jednostek Ratowniczo - Gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej kierownictwo akcją obejmuje dowódca przybyłych jednostek, a prowadzący dotychczas akcję jest zobowiązany udzielić informacji o aktualnej sytuacji, podjętych środkach i sposobie prowadzenia akcji oraz zaawansowaniu ewakuacji, czy nie pozostały osoby w zagrożonym rejonie, jak również podporządkować się jego poleceniom.

12. Postępowanie w pomieszczeniach zadymionych: Przebywając lub wchodząc do pomieszczeń zadymionych podczas ewakuacji ludzi i mienia

należy pamiętać o niebezpieczeństwie, jakie niosą gazy pożarowe, dym i należy postępować wg niżej podanych zasad:

- drzwi do pomieszczeń należy uchylić stopniowo będąc przy tym w pozycji pochylonej, a nawet pełzającej; głowę (włosy) należy zabezpieczyć przez nałożenie hełmu lub owinięcie najlepiej wilgotnym ręcznikiem, lub innym materiałem,
- należy mieć przy sobie koc gaśniczy lub inny podobny materiał dla ochrony osobistej lub ewentualnej ochrony osoby ewakuowanej,
- wskazanie jest dokonywane penetracji zadymionych pomieszczeń w dwie osoby z których jedna zabezpiecza drugą,
- przy dużym zadymieniu po drogach komunikacji ogólnej należy poruszać się w pozycji jak najbardziej przyziemnej, gdyż w dolnej strefie pomieszczeń panuje najmniejsze zadymienie i stężenie gazów pożarowych oraz stosunkowo niska temperatura,
- w celu zachowania orientacji należy poruszać się przy ścianach, barierkach itp. elementach budowlanych,
- chcąc ograniczyć przedostawanie się drażniącego dymu do ustroju stosujemy prowizoryczne zabezpieczenie w postaci np. zmoczonej chusteczki przyłożonej do ust i nosa,
- czas przebywania w strefie zadymienia należy ograniczyć do minimum.

13. Postępowanie w stosunku do osoby na której zapaliła się odzież:

- wezwaniem ustnym lub siłą, zmuszamy poszkodowanego do upadku, a następnie powodujemy by tarzał się po ziemi lub nakrywamy go kocem gaśniczym, ewentualnie jakąkolwiek tkaniną (koc, narzuta, itp.) i tłumimy płomienie,
- po zatrzymaniu poszkodowanego możemy powoli, stopniowo polewać go wodą i w ten sposób stłumić ogień, jak i ochłodzić powierzchnię ciała (co ogranicza zakres oparzeń),
- udzielić pierwszej pomocy przewidzianej dla oparzonych, a następnie zapewnić szybkie udzielenie pomocy lekarskiej.

IV.2. Plan ewakuacji:

II piętro

Osoby znajdujące się na II piętrze udają się zgodnie z instrukcją ewakuacji "głównymi" schodami w dół na I piętro i parter i wychodzą ze szkoły głównym wyjściem. Następnie przechodzą na miejsce zbiórki mieszczące się na boisku do piłki nożnej z bieżnią za Pracownią Zajęć Praktycznych.

Gdyby zejście schodami było niemożliwe udają się przez okno na dach sali gimnastycznej, a stamtąd na ziemię za pomocą rękawa strażackiego.

I piętro

Osoby z sal nr 5 i 10 oraz księgowość schodzą na parter "głównymi" schodami i wychodzą głównym wyjściem udając się na wskazane miejsce zbiórki.

Osoby z sal nr 6, 7, 8, 9, 20, 21 oraz kawiarenka schodzą "bocznymi" schodami na parter i wychodzą bocznym wyjściem ze szkoły na skwerek, następnie przechodzą chodnikiem na miejsce zbiórki (boisko za warsztatami).

Osoby znajdujące się na I piętrze sali gimnastycznej schodami w dół schodzą na parter i wyjściem ewakuacyjnym z sali gimnastycznej przez warsztaty udają się na miejsce zbiórki.

Parter

Osoby z sal nr 4, dyrekcja i sekretariat wychodzą ze szkoły głównym wyjściem i przechodzą na miejsce zbiórki.

Osoby z sal nr 1, 2, 23, biblioteka wychodzą bocznym wyjściem na skwerek i na miejsce zbiórki.

Osoby przebywające na parterze sali gimnastycznej wychodzą wyjściem ewakuacyjnym na warsztaty i na miejsce zbiórki.

Piwnica

Przebywający w piwnicy opuszczają szkołę schodami w górę, wychodzą bocznym wyjściem na skwerek i dalej na miejsce zbiórki.

Alternatywnie kierując się w lewą stronę schodami w górę do bocznego wyjścia z sali gimnastycznej na skwerek, a następnie na miejsce zbiórki.

Warsztaty

Przebywający na warsztatach szkolnych wyjściem ewakuacyjnym wychodzą przed budynek warsztatów, a następnie kierują się na miejsce zbiórki (boisko za warsztatami szkolnymi).

IV.3. Zasady postępowania na wypadek pożaru i innego miejscowego zagrożenia

1. Każdy, kto zauważy nawet najmniejszy pożar, lub inne zdarzenie zobowiązany jest natychmiast alarmować:

- Państwową Straż Pożarną,
- osoby znajdujące się w najbliższym sąsiedztwie pożaru.

2. Po uzyskaniu telefonicznego połączenia ze Strażą Pożarną, należy wyraźnie podać:

- dokładny adres, nazwę obiektu lub jego części, w której powstał pożar, lub inne zdarzenie,
- kondygnację na której powstał pożar,
- co się pali (np. pokój nauczycielski, pracownia chemiczna itp.), lub co jest to za zdarzenie (awaria, wypadek),
- czy istnieje zagrożenie życia ludzkiego (np. ile osób przebywa w pomieszczeniach sąsiednich najbardziej zagrożonych),
- numer telefonu z którego się dzwoni oraz swoje nazwisko.

Uwaga: odłożyć słuchawkę dopiero po otrzymaniu potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia, odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie rozmówcy przez Państwową Straż Pożarną.

3. W razie potrzeby alarmować inne służby, np. Pogotowie Ratunkowe, Policję, Pogotowie Energetyczne, Pogotowie Gazowe itp.

4. Akcja ratowniczo-gaśnicza:

- równocześnie z alarmowaniem jednostek Państwowej Straży Pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego oraz do ewakuacji osób z zagrożonych pomieszczeń,
- do czasu przybycia jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej, kierownictwo akcją obejmuje dyrektor szkoły lub osoba przez niego wyznaczona,
- każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo-gaśniczej powinna pamiętać, że:

- + w pierwszej kolejności należy przeprowadzić ratowanie zagrożonego życia ludzkiego, a następnie ewakuację mienia,
- + wyłączyć dopływ prądu elektrycznego i gazu do pomieszczeń objętych pożarem,

Uwaga: nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem.

- + usunąć z zasięgu ognia możliwie wszelkie materiały palne, a w szczególności materiały mogące spowodować wybuch itp.,
- + nie otwierać bez potrzeby drzwi, okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
- + szybkie i prawidłowe uruchomienie środków gaśniczych umożliwia ugaszenie pożaru w zarodku.

IV.4. Budynek szkolny oraz sala gimnastyczna z łącznikiem posiadają wyjście główne, a także 4 wyjścia ewakuacyjne. Drzwi ewakuacyjne oraz drzwi z poszczególnych sal lekcyjnych otwierają się na zewnątrz. Na parterze obiektu szkolnego jest 11 okratowanych okien. Warsztaty szkolne posiadają 1 wyjście ewakuacyjne.

Z pomieszczeń, w których liczba osób mogących przebywać jednocześnie przekracza 50 należy zapewnić co najmniej 2 wyjścia ewakuacyjne. Takim pomieszczeniem jest sala gimnastyczna posiadająca 3 wyjścia ewakuacyjne.

1. Komunikację pionową w budynku szkolnym stanowią dwie dwubiegowe klatki schodowe ze spocznikiem. Jedna znajduje się przy wejściu głównym od strony południowej i łączy wszystkie kondygnacje budynku, a druga zlokalizowana jest przy wejściu bocznym do szkoły od strony wschodniej łącząc piwnicę, parter i I piętro.

W sali gimnastycznej komunikacja pionowa to również dwubiegowe klatki schodowe łączące wszystkie kondygnacje budynku zlokalizowane od strony południowej i północnej.

Na warsztatach szkolnych komunikację pionową stanowi jedna dwubiegowa klatka schodowa umieszczona od strony południowej łącząca piwnicę, parter i I piętro.

2. Komunikacje poziomą stanowią korytarze o szerokości:

- budynek szkolny- 3,40 m,
- sala gimnastyczna- ok. 2 m,
- warsztaty szkolne- ok. 1,5 m.

IV.5. Wyposażenie obiektu w podręczny sprzęt gaśniczy.

1. Rozmieszczając gaśnice w obiektach należy spełnić następujące warunki:

- gaśnice należy rozmieścić w miejscach widocznych i łatwo dostępnych, np. wejścia do budynków, klatki schodowe, korytarze, przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz,
- nie mogą być narażone na działanie ciepła (piece, grzejniki) oraz uszkodzenia mechaniczne,
- w obiektach wielokondygnacyjnych gaśnice należy rozmieścić na każdym piętrze w tym samym miejscu,
- do gaśnic powinien być łatwy dostęp o szerokości co najmniej 1 m,
- z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek odległość dojścia do gaśnicy nie może przekraczać 30 m.

2. W związku z tym budynek szkolny jest wyposażony w gaśnice proszkowe zawierające 6 kg. środka gaśniczego. Rozmieszczone są na korytarzach: parter obok sali nr 1, I piętro przy sali nr 6, II piętro obok sali nr 19. Gaśnice proszkowe służą do gaszenia pożarów z grup A, B, C, D, a także urządzeń elektrycznych pod napięciem.

W celu ich użycia należy:

- wyciągnąć zawleczkę,
- zbić zbijak,
- nacisnąć dźwignię uruchamiającą,
- skierować strumień środka gaśniczego na ogień.

3. Sala gimnastyczna wyposażona jest w gaśnice proszkowe (6 kg.) rozmieszczone na parterze obok wejścia do szatni i w tym samym miejscu na I piętrze obok pokoju nauczycieli wychowania fizycznego.

Ponadto sala gimnastyczna jest wyposażona w hydranty wewnętrzne (typ PWh 25 o średnicy dyszy 7 mm i ciśnieniu roboczym prądownicy 1,2 MPa.) umieszczone w ścianie, w specjalnej szafce na sieci wodociągowej, w którą jest wyposażony omawiany obiekt.

4. Warsztaty szkolne wyposażone są w hydranty wewnętrzne znajdujące się na parterze naprzeciwko schodów w szafce umieszczonej w ścianie i na I piętrze w tym samym miejscu.

W celu użycia hydrantu należy:

- otworzyć drzwi szafki hydrantu lub stłuc szybę,
- rozwinąć odcinek węża,
- otworzyć zawór,
- skierować strumień wody na ogień.

IV.6. Przepisy porządkowe w zakresie bezpieczeństwa pożarowego

z uwzględnieniem charakteru obiektu:

1. Na terenie obiektu zabrania się:

- przechowywania cieczy palnych i wybuchowych w pomieszczeniach nie przygotowanych technologicznie (np. biurowo-administracyjnych).

W uzasadnionych przypadkach, po spełnieniu wymagań ppoż. dozwolone jest przechowywanie niewielkich ilości tych substancji po uzyskaniu zgody Dyrektora szkoły (w danej strefie pożarowej nie więcej niż 10 dm³ cieczy o temperaturze zapłonu 21-550°C w opakowaniach szczelnych, zabezpieczonych przed stłuczeniem).

- palenia papierosów poza wyznaczonym miejscem, opróżniania popielniczek do koszy bez upewnienia się czy wszystkie niedopałki są ugaszone,
- składania do popielniczek materiałów mogących się zapalić od niedopałka papierosa lub zapałki,
- składowania materiałów palnych, tkanin, papieru itp. na kaloryferach i innych urządzeniach grzewczych,
- gromadzenia odpadów palnych powstałych w czasie pracy; konieczne jest ich usunięcie bezpośrednio po zakończeniu pracy.
- używania sprzętu pożarniczego do celów nie związanych z ochroną ppoż,
- utrudniania dostępu przez zastawianie materiałami lub przedmiotami sprzętu pożarniczego, wyłączników prądu i tablic rozdzielczych energii elektrycznej,
- przechowywania w szafach nieodpornych na działanie ognia cennej dokumentacji, walorów pieniężnych, nośników informacji, itp.,
- eksploatacji elektrycznych urządzeń grzewczych w odległości mniejszej niż 0,5 m od materiałów palnych oraz bez stosowania izolatora termicznego, zabezpieczającego przed możliwością zapalenia się podłoża,
- pozostawienia po pracy urządzeń elektrycznych, jak wentylatory, kuchenki, grzejniki elektryczne itp. nie wyłączonych z gniazd sieciowych,
- używania niezgodnie z instrukcją obsługi lub zasadami eksploatacji urządzeń elektrycznych, mechanicznych z napędem elektrycznym itp.,
- naprawiania i przeróbek wyżej wymienionych urządzeń (zmiany warunków pracy urządzenia) bez wymaganych kwalifikacji i uprawnień. Wszelkie wady, zakłócenia w pracy i widoczne uszkodzenia elementów urządzeń należy zgłaszać konserwatorowi. Używanie urządzeń z wadami jest zabronione,
- opuszczania pomieszczeń bez upewnienia się, że nie zachodzi obawa powstania pożaru: w szczególności należy sprawdzić, czy wyłączono odbiorniki energii elektrycznej, czy pozamykane są okna itp.,
- dokonywania innych czynności, które obniżyłyby stan bezpieczeństwa pożarowego lub mogły przyczynić się do powstania pożaru.

IV.7. Wykaz telefonów alarmowych:

Telefon alarmowy	112
Straż pożarna	998 lub 62 784 16 88
Policja	997 lub 62 783 24 11
Pogotowie ratunkowe	999
Pogotowie energetyczne	991 lub 62 784 10 91
Pogotowie gazowe	992 (Kępno)

Rozdział V

Postanowienia końcowe

V.1 Akty prawne.

1. Niniejszy dokument opracowano na podstawie następujących aktów prawnych:

- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 1991 r. nr 81 poz. 351 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane(Dz. U. 1994 r. nr 89 poz. 414 z późniejszymi zmianami),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. 2002 r. nr 75 poz. 690),
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2006r. nr 80 poz. 563),
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. 2009 r. nr 124 poz. 1030).